

**ปัจจัยทางจิตและสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยว
ของชุมชนหลวงพรต-ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร**
**Psycho-Social Factors Affecting Participation Promoting Community Tourism
Behavior of Luang Prot–Than Liam Community Lat Kra Bang, Bangkok**

¹ชโลธร บุญธิมา, ²พิชญานิ พูนพล และ ³พิชชาดา ประสิทธิ์โชค

¹ Chalothorn Boonthima, ² Pitchayanee Poonpol and ³ Pitchada Prasitchoke

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2,3}อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹ Master's Degree Student, Program in Applied Behavioral Science Research,
Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

^{2,3} Lecturer, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

¹Corresponding Author. E-mail: chalothorn.btm@g.swu.ac.th

Received July 2, 2026; Revised August 18, 2026; Accepted August 25, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนระหว่างสมาชิกในชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน และ 3) เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนของสมาชิกในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 273 คน ได้มาด้วยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตรฐานค่า 6 ระดับ จำนวน 58 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนด้วยระยะเวลาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิต คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน และตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางสังคม คือ แบบอย่างที่ดีจากสังคมและการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการสนับสนุนทางสังคม โดยร่วมกันทำนายความแปรปรวนได้ร้อยละ 69.6

คำสำคัญ: พฤติกรรมการมีส่วนร่วม; ปัจจัยทางจิต; ปัจจัยทางสังคม; การท่องเที่ยวชุมชน

Abstract

This research aimed to: 1) compare community members' participation behaviors in tourism promotion across different genders, ages, educational levels, and lengths of residency; 2) examine the interaction effects between psychological and social factor variables on these participation behaviors; and 3) identify significant predictors of community members' participation behaviors in promoting community tourism. The sample consisted of 273 community members aged 15 and above from the Luang Phrot – Than Liam Community, Lat Krabang District, Bangkok, selected through accidental sampling. Data were collected using a 58-item, 6-point rating scale questionnaire. Data analysis was performed using One-Way ANOVA, Two-Way ANOVA, and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research findings revealed that community members with different lengths of residency exhibited significantly different participation behaviors in community tourism promotion at the .05 level. Furthermore, participation behaviors varied significantly based on the interaction between psychological factors (achievement motivation and attitude toward community tourism promotion) and social factors (social role models and social support) at the .05 level. Finally, achievement motivation and social support were significant predictors of participation behaviors in promoting community tourism at the .05 level, jointly accounting for 69.6% of the variance.

Keywords: Participation Behaviors; Psychological Factors; Social Factors; Community-Based Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่กระตุ้นเศรษฐกิจประเทศไทยมาอย่างยาวนาน จากข้อมูลสถิติของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เดือนมิถุนายน 2569 พบว่า สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยสะสมกว่า 15.4 ล้านคน และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยมากกว่า 7.45 แสนล้านบาท (กรมประชาสัมพันธ์, 2569) ซึ่งภูมิภาคที่มีการท่องเที่ยวมากที่สุดและทำรายได้มากที่สุดในปี 2568 คือ กรุงเทพฯ มีผู้เยี่ยมเยือน จำนวน 56,915,243 คน และรายได้จำนวน 899,368.68 ล้านบาท ซึ่งลดลงมากจากปี 2567 ถึง -4.55% (TerraBKK, 2569) จึงทำให้รัฐบาลได้เล็งเห็นปัญหาและความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเหล่านี้น่ามากขึ้น ทางกระทรวงส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาจึงจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ขึ้น

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอุตสาหกรรมยุควิถีใหม่ ปรับปรุงจากการเน้นการท่องเที่ยวเชิงปริมาณเป็นการเน้นไปที่คุณค่าและความยั่งยืน โครงสร้างหลักของแผนจะประกอบด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1: การยกระดับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาตลาดและการสร้างความเชื่อมั่น (Marketing & Trust) ยุทธศาสตร์ที่ 3: การยกระดับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainability) ยุทธศาสตร์ที่ 4: การเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (Management) โดยมีเป้าหมายฟื้นตัวจากความท้าทายจากวิกฤตเติบโตอย่างมั่นคง

สร้างรายได้หมุนเวียน สร้างรายได้หมุนเวียนอย่างคุ้มค่า และเป็นฟันเฟืองหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างแท้จริง (กรมการท่องเที่ยว, 2565)

การท่องเที่ยวชุมชนในปัจจุบันจะมีความแตกต่างกับการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิม เนื่องจากจะเน้นให้สมาชิกในชุมชนได้สร้างประสบการณ์และการเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น งานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน อาหารท้องถิ่น การสืบทอดภูมิปัญญา ฯลฯ เป็นการถ่ายทอดอัตลักษณ์ชุมชนและสามารถกระจายรายได้ในชุมชนได้ (ธัญนันท์ ดาวดึงษ์, 2568) ซึ่งผู้วิจัยศึกษาที่ชุมชนหลวงพุด-ท่านเลี่ยม เขตตลาดกระบี่ กรุงเทพมหานคร เนื่องจาก เป็นพื้นที่ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร มีการท่องเที่ยวชุมชนที่แสดงอัตลักษณ์ชุมชนออกมาได้อย่างชัดเจน มีกิจกรรมหลากหลายที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดีแต่ยังคงเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอยู่ เช่น การปั่นจักรยาน การประดิษฐ์วาว การวาดรูประบายสี รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน

จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน พบว่าด้านความรู้ในเชิงปฏิบัติการยังพบข้อจำกัดการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน จึงควรมีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนมากขึ้น (ฐิตาภา บำรุงศิลป์, 2561) ด้านระเบียบวิธีวิจัย ส่วนใหญ่มักจะเป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ ในส่วนวิจัยเชิงปริมาณมีการศึกษาเกี่ยวกับระดับและรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม แต่มักจะเป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถอธิบายถึงปัจจัยทางจิตและสังคมที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนได้ ซึ่งข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ ญัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป และจรินทร์ พักประไพ (2564) พบว่าควรมีการศึกษาปัจจัยทางด้านจิตและสังคมเพื่อเพิ่มข้อมูลในเชิงลึก นอกจากนี้ ด้านประชากรในการศึกษา ถ้าหากมีการศึกษาขยายพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาการมีส่วนร่วมนำไปสู่แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน และสามารถจะนำผลการศึกษาที่ได้มาประยุกต์เทียบเคียงว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากอะไร และมีมาตรการแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนได้ (ประจวบ ทองศรี และ มีสกิน ปูนยัง, 2564)

ด้วยความเป็นมาของสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยทางจิตและสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชนหลวงพุด-ท่านเลี่ยม เขตตลาดกระบี่ กรุงเทพมหานคร ด้วยการอาศัยแนวคิดทฤษฎีปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) เป็นฐานของการศึกษา ทั้งนี้ ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลอดจน ผู้นำชุมชนที่จะนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางการ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนหลวงพรต-ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

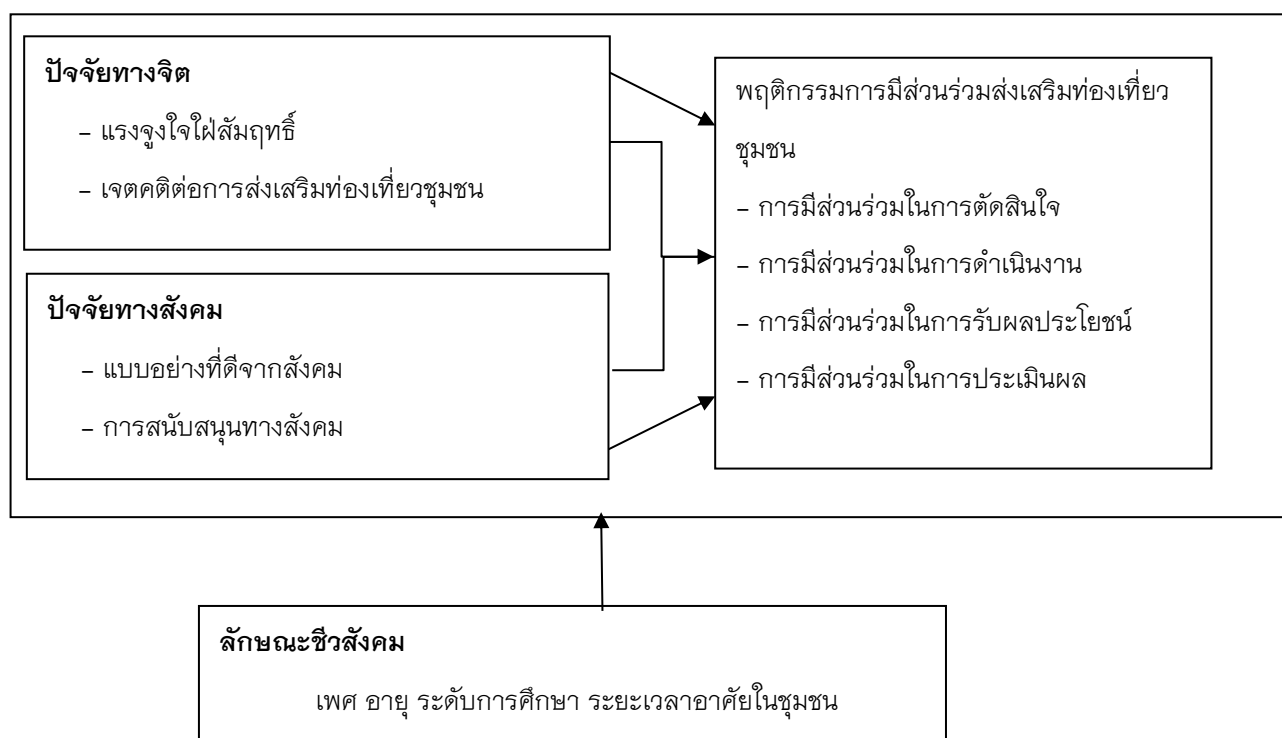
1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ระหว่างสมาชิกในชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน

2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ของสมาชิกในชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของBandura (1986) ที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior : B) ของบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors : P) ได้แก่ ความคาดหวัง แรงจูงใจ และเจตคติ เป็นต้น กับปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment Factors : E) ได้แก่ แบบอย่างที่ดีจากสังคม และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยทางจิตซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยส่วนบุคคล 2 ตัวแปรคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคมซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อม 2 ตัวแปรคือแบบอย่างที่ดีจากสังคมและการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยลักษณะชีวสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชน โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งศึกษาปัจจัยทางจิตและสังคมที่มีต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนหลวงพุด - ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัย คือ สมาชิกชุมชนหลวงพุด - ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 859 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวน 273 คน ได้มาด้วยการคำนวณตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1967) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% ($e = .05$) และเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยมีสมาชิกชุมชนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยทางจิต แบบสอบถามปัจจัยทางสังคม และแบบสอบถามพฤติกรรมมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 58 ข้อ แต่ละมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุดถึงไม่จริงเลย ทั้งนี้แบบสอบถามปัจจัยทางจิต จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 มีค่าการจำแนก .363 - .912 และมีค่าความเชื่อมั่น .955 แบบสอบถามปัจจัยทางสังคม จำนวน 14 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00

มีค่าการจำแนก .633 – .899 และมีค่าความเชื่อมั่น .967 และแบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 29 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 มีค่าการจำแนก .300 – .923 และมีค่าความเชื่อมั่น .981

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 273 คน จากมหาวิทยาลัยถึงผู้นำชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม จากนั้นนำแบบสอบถามดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตความยินยอมจากผู้ปกครองก่อนทำการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวของชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ระหว่างสมาชิกในชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาอาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมและรายด้านของสมาชิกในชุมชนที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

ลักษณะชีวสังคม	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน				
	โดยรวม	การตัดสินใจ	การดำเนินงาน	การรับผลประโยชน์	การประเมินผล
1. เพศ	.37	.24	.14	.57	1.03
2. อายุ	2.56	3.81*	2.02	1.68	1.36

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมและรายด้านของสมาชิกในชุมชนที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน (ต่อ)

ลักษณะชีวสังคม	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน				
	โดยรวม	การตัดสินใจ	การดำเนินงาน	การรับผลประโยชน์	การประเมินผล
3. ระดับการศึกษา	1.81	2.91*	1.11	.50	2.08
4. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	4.13*	7.83*	2.23	1.43	2.81

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า สมาชิกในชุมชนหลวงพรต่านเลี่ยม เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน สมาชิกในชุมชนที่มีกลุ่มอายุต่างกัน ได้แก่ อายุ 15 – 39 ปี อายุ 40 – 59 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ได้แก่ ไม่ได้รับการศึกษา จบประถมศึกษา จบมัธยมศึกษาตอนต้น จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และจบปริญญาตรี มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 – 19 ปี 20 – 39 ปี และ 40 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมและด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน 40 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 – 19 ปี

2. ผลการวิจัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนหลวงพุด – ท่านเลียม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน

ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัย	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน				
	การตัดสินใจ	การดำเนินงาน	การรับผลประโยชน์	การประเมินผล	โดยรวม
ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับ ปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม)	.01	8.33*	.25	.01	.62
ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับ ปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม)	7.20*	18.69*	5.56*	6.97*	12.58*
ปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม)	.02	5.40*	16.38*	.93	3.14
ปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม)	.02	6.34*	1.09	.01	.28

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนด้านการตัดสินใจแปรปรวนไปตามปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนด้านการดำเนินการแปรปรวนไปตามปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม) ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) ปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม) และปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนด้านการรับผลประโยชน์แปรปรวนไปตามปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) และปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนด้านการประเมินผลแปรปรวนไปตามปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยปัจจัยที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนของสมาชิกในชุมชนหลวงพุด – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นสำคัญของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ว่าตัวแปรอิสระด้วยกันเกิดภาวะมีค่าความสัมพันธ์กันมากเกินไปหรือไม่ที่เรียกว่า Multicollinearity ด้วยการทดสอบค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ผลการทดสอบพบว่าค่า Tolerance และค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นไปตามเกณฑ์ของการไม่เกิดภาวะ Multicollinearity คือ ค่า Tolerance มากกว่า 1.00 (Menard, 1995) และ ค่า VIF ไม่เกิน 10 (Myers, 1990) กล่าวคือ ปัจจัยทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน กับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ แบบอย่างที่ดีในสังคมจากชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม มีค่า Tolerance เท่ากับ .396 , .600 , .407 และ .309 ตามลำดับ และมีค่า VIF เท่ากับ 2.522 , 1.668 , 2.456 และ 3.233 ตามลำดับ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นสำคัญของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จากการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวม ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่สำคัญในการทำนาย
พฤติกรรมการมีส่วนร่วม

พฤติกรรมการมีส่วนร่วม	ปัจจัย ทำนาย (ตัวแปร)	ร้อยละการ ทำนาย	F	b	Beta	t
การตัดสินใจ	ก	56.3	115.55*	.96	.62	9.74*
	ง			.29	.23	3.89*
	ข			.20	.11	2.32*
	ค่าคงที่			1.01		9.04*
การดำเนินงาน	ก	67.8	141.27*	.51	.39	9.74*
	ง			.27	.25	3.89*
	ค			.16	.17	2.32*
	ข			.17	.12	2.14*
	ค่าคงที่			.97		8.79*
การรับผลประโยชน์	ง	58.8	192.29*	.39	.56	9.74*
	ก			.21	.24	3.89*
	ค่าคงที่			1.59		11.91*
การประเมินผล	ก	59.2	129.94*	.76	.54	8.79*
	ง			.40	.35	5.96*
	ข			.21	.12	2.60
	ค่าคงที่			1.07		9.25*
โดยรวม	ก	69.6	309.43*	.60	.51	10.16*
	ง			.36	.38	7.65*
	ค่าคงที่			1.16		10.07*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ก คือ ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์),

ข คือ ปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน), ค คือ ปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม)

และ ง คือ ปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สมาชิกในชุมชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนของสมาชิกในชุมชนหลวงพุด – ท่านเลี่ยมแตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก กลุ่มคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่ร่วมริเริ่มฟื้นฟูชุมชนหลวงพุด – ท่านเลี่ยมให้มีการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวชุมชนมาเป็นเวลานาน ซึ่งทางกลุ่มคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มที่ทำกิจกรรมอาสาของชุมชนจึงทำให้มีการตัดสินใจได้มากกว่ากลุ่มคนที่มีอายุ 15 – 39 ปี ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปกำลังสร้างกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น ทำให้กลุ่มคนที่มีอายุ 15 – 39 ปีได้เริ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น (Gen) ในกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี ส่วนใหญ่ก็เป็นกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมส่งเสริมการท่องเที่ยวในการตัดสินใจ อีกทั้งระยะเวลาอาศัยในชุมชนยังมีระยะเวลาอาศัยในชุมชนนานจะทำให้เกิดความเข้าใจในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 40 ปีขึ้นไปจะมีความเข้าใจในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าคนที่ระยะเวลาอาศัยในชุมชน 1 – 19 ปี ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของ อภิเดช ช่างชัย และคนอื่น ๆ (2568) ที่ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการพัฒนาทักษะอาชีพเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยและชุมชน: ชุมชนเมืองเก่ากำแพงแสน ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าให้ความสำคัญผู้สูงอายุหรือกลุ่มคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในการมีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้จะมีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนมีหน้าที่ ธุรกิจ และอยู่อาศัยในชุมชนมานานไม่น้อยกว่า 20 ปี ทำให้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องของชุมชน นอกจากนี้ งานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พงศ์ศาสตร์. (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมและบทบาทการสื่อสารของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่บ้านอีสานตอนกลาง พบว่า ผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นที่พึ่งหรือให้คำปรึกษาแก่ชาวบ้านทำให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในชุมชน และมีบทบาทในการถ่ายทอดภูมิปัญญาหรือการส่งต่อสิ่งใหม่ ๆ ให้แก่คนรุ่นใหม่

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการท่องเที่ยวชุมชน) และปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคมและการสนับสนุนทางสังคม) จากข้อสรุปและเหตุผลดังกล่าวที่แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม) ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) ปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (แบบอย่างที่ดีจากสังคม) และปัจจัยทางจิต (เจตคติต่อการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน) กับปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) เป็นปฏิสัมพันธ์ร่วมที่เกื้อหนุนต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ส่งเสริมห้องเที่ยวชุมชนหลวงพุด-ท่านเลี่ยม ดังนั้น จึงถือว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมมีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมห้องเที่ยวของชุมชนหลวงพุด-ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) เป็นพื้นฐานทฤษฎีที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) ซึ่งได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง ฯลฯ กับปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment Factors) ซึ่งพฤติกรรม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อมจะส่งผลซึ่งกันและกัน (ประทีป จินรี, 2558) ตลอดจนสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ Ajzen and Fishbein (1975) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่เกื้อหนุนต่อพฤติกรรมของคน (Attitude Toward the Behavior) นอกจากนี้ พินิตพัทธ์ ประสารพันธ์ (2557) ได้กล่าวว่า แบบอย่างที่ดีจากสังคมเป็นการลักษณะการถ่ายทอดทางสังคมในงานอย่างหนึ่งซึ่งผู้ถ่ายทอดที่เป็นตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อการทำพฤติกรรมอีกทั้งตามทฤษฎีแรงสนับสนุนของ House Umberson and Landis (1988) ได้กล่าวไว้ว่า แรงสนับสนุนทางสังคม 4 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านการประเมินผล และการสนับสนุนด้านทรัพยากร ส่งผลให้เกิดบุคคลมีพฤติกรรมความไว้วางใจในการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ผลจากการค้นพบในการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณราย อักษรถึง และนำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับและผลของพฤติกรรมการทำงานเชิงรุกที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญที่ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน โดยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษา พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลการปฏิบัติงาน เท่ากับ .651 และจิตราพันธ์กุลทนต์ โสเพ็ญ ชุนวล สรณ สุวรรณเรืองศรี และธารินทร์ สีสาทิวนนท์ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็กของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน: เขตจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง พบว่า พบว่า แรงจูงใจในการส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก ($\beta = .405$, $p < .001$) และ แรงสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .368$, $p < .001$) สามารถทำนายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็กได้ร้อยละ 46.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) และปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) เป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนโดยรวมในชุมชนหลวงพรต – ทานเลียม ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก กลุ่มคนที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชนในระยะเวลาที่ยาวนานจะมีความเข้าใจในชุมชนทำให้เกิดการซึมซับวิถีชุมชนและมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนได้ดี อีกทั้งยังมีความต้องการให้ชุมชนพัฒนาดีขึ้นด้วยความที่สมาชิกในชุมชนจะมีความผูกพันกับชุมชนเป็นพื้นฐาน จึงมีความประสงค์ให้ชุมชนเกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนทุกคนดีขึ้น รวมไปถึงการที่เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนที่นำไปสู่การเปิดโอกาสดี ๆ ให้กับชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของโมลี สุทธิโมลีโพธิ (2563) ที่กล่าวว่า ความต้องการหรือความปรารถนาของ บุคคลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ตระหนักและตั้งใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ดี ซึ่งคนในชุมชนที่มีระยะเวลาอาศัยมานานจะมีความปรารถนาที่ดีสูงต่อชุมชน จึงเกิดการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ดีและสามารถถ่ายทอดความรู้ต่อไปได้ดี นอกจากนี้ คนในชุมชนมีความไวเนื้อเชื้อใจกันจึงมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันคอยสนับสนุนในหลายด้าน เช่น การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านทรัพยากร ฯลฯ ทำให้คนในชุมชนได้พร้อมใจที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรัญ มาลาศรี (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้นำชุมชน อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม เป็นปัจจัยส่งต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค COVID-19

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) สมาชิกในชุมชนกลุ่มอายุ 15 – 39 ปี และสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1 – 19 ปี มีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนน้อยกว่าสมาชิกในกลุ่มอื่น ดังนั้นเพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนที่มากขึ้น นักพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน ตลอดจนหน่วยงานพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนควรสนับสนุน ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนในกลุ่มอายุ 15 – 39 ปี สมาชิกที่ไม่ได้ศึกษา และสมาชิกที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชน 1 – 19 ปี ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนหลวงพรต-ทานเลียม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2) ปัจจัยทางจิต (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) และ ปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) เป็นปัจจัยสำคัญที่ร่วมกันเกื้อหนุนให้สมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน ดังนั้นนักพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน ตลอดจนหน่วยงานพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนควรเสริมสร้าง

ให้สมาชิกในชุมชนหลวงพรต – ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชนให้มากขึ้น ตลอดจนให้การสนับสนุนทางสังคมแก่สมาชิกในชุมชนให้มากขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวหลวงพรต – ท่านเลี่ยมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรจัดวางตัวแปรต้นให้มีความเป็นเหตุ-ผลต่อกันแล้วโยงไปถึงตัวแปรตามคือพฤติกรรม การมีส่วนร่วมส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของ Path Diagram แล้ววิเคราะห์ความเกี่ยวโยงของตัวแปรทั้งหลายเหล่านั้น อาจจะใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในลักษณะอย่างนี้จะทำให้ได้ผลงานวิจัยที่มีความซับซ้อนละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผลการวิจัยที่ได้มีคุณภาพและมีประโยชน์ ทั้งในเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ตลอดจนในเชิงวิชาการที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (1 มกราคม 2565). แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว พ.ศ. 2566 – 2570. กองพัฒนา บริการท่องเที่ยวกรมการท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2569, จาก <https://www.dot.go.th/storage/%E0%B8%>.
- กรมประชาสัมพันธ์. (11 มิถุนายน 2569). รัฐบาลปลื้ม ยอดต่างชาติเที่ยวไทยยังแกร่ง สร้างรายได้กว่า 7 แสนล้านบาท เผยช่วงพฤษภาคม 69 นนท.ต่างชาติขยายตัว ร้อยละ 3.54 สร้างรายได้กว่าแสนล้านบาท. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2569, จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/33/iid/511311>
- จรัญ มาลาศรี. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 9. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 30(1), 165–178. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jdpc7kk/article/view/258066>
- ฐิตาภา บำรุงศิลป์. (2561). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดศรีสะเกษ. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 11(1), 30–42.
- ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป และ จรินทร์ พักประไพ (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยม ชม วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหารจังหวัดนครพนม. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่, 22(3), 190–204.

- ธัญนันท์ ดาวดึงษ์. (30 กรกฎาคม 2568). *SDG Updates / 'ท่องเที่ยวโดยชุมชน' ความยั่งยืนที่ขับเคลื่อนด้วยพลังท้องถิ่น: สำรวจผลกระทบและกรณีศึกษา 'แม่กำปอง'*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2569, จาก <https://www.sdgmove.com/2025/07/30/sustainable-tourism-local/>
- ประจวบ ทองศรี และ มีสกิน ปูนยัง. (2564). การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน: กรณีศึกษาดำบลปู้ย อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 27(12), 107–140.
- ประทีป จินนี่. (2558). การพัฒนาจิตสาธารณะของเยาวชนตามแนวพระพุทธศาสนา. *วารสารพุทธปริทัศน์*, 21(1), 111–133. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/29895>
- ปิยาภรณ์ พงศ์ศาสตร์ (2560). พฤติกรรมและบทบาทการสื่อสารของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่บ้านอีสานตอนกลาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 12(2), 125–134. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/247806>
- พรรณราย อักษรถึง และนำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล. (2560). การพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดพฤติกรรมการทำงานเชิงรุก. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2-05), 115–128. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/239793>
- พนิตพัทธ์ ประสารพันธ์. (2557). *ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยของพนักงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โมลี สุทธิโมลีโพธิ. (2563). ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. *วารสารพุทธจิตวิทยา*, 5(2), 12–17. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jbp/article/view/246154>
- อภิเดช ช่างชัย, โชคชัย ดวงแก้ว, ไพฑูล คำคอนสาร, และทศพล บุญธรรม. (2568). กระบวนการพัฒนาทักษะอาชีพเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยและชุมชน: ชุมชนเมืองเก่ากำแพงแสน. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา*, 3(1), 31–47. <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/IAEM/article/view/1192>
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice–Hall.
- House, J. S., Umberson, D. And Landis, K. R. (1988). Structures and processes of social support. *Annual Review of Sociology*, 14(1), 293–318. <https://doi.org/10.1146/annurev.so.14.080188.001453>

Menard, S. (1995). *Applied logistic regression analysis*. Sage university paper series on quantitative application in the social sciences, series no. 106. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Yamane, Taro. (1967). *Statistics An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.